ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **M. K.,** zastoupený Mgr. Umarem Switatem, advokátem se sídlem Dědinova 2011/19, Praha 4, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy,** se sídlem Křižíkova 12, Praha 8, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2016, č. j. 1 A 1/2016 - 47,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

Dne 12. 2. 2015 vydal Obvodní soud pro Prahu 5 rozsudek, sp. zn. 2 T 236/2014, kterým byl žalobci (dále jen „stěžovatel“) za přečin poškození cizí věci uložen mimo jiné trest vyhoštění na dobu trvání 18 měsíců. Stěžovatel podal proti tomuto rozsudku odvolání, které bylo zamítnuto usnesením Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), sp. zn. 5 To 158/2015. Rozsudek ze dne 12. 2. 2015 tak nabyl právní moci dne 17. 6. 2015.

Stěžovatel učinil prohlášení o mezinárodní ochraně, na jehož základě vedlo Ministerstvo vnitra řízení o udělení mezinárodní ochrany pod č. j. CPR-28186/ČJ-2015-931200-AZ. Dne 14. 10. 2015 bylo toto řízení zastaveno dle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), s nabytím právní moci dne 29. 10. 2015.

Dne 29. 10. 2015 byl stěžovateli vystaven výjezdní příkaz Ministerstva vnitra s platností do 12. 11. 2015.

Dne 13. 11. 2015 se na služebnu žalovaného - odbor cizinecké policie, oddělení pobytových agend - dostavil stěžovatel, který ke kontrole předložil úřední záznam o podání vysvětlení ve věci ztráty svých věcí, včetně cestovního pasu Alžírské demokratické a lidové republiky. Lustrací žalovaný zjistil, že stěžovatelův ztracený cestovní pas byl platný do 23. 11. 2015. Dále bylo zjištěno, že stěžovatel je veden v evidenci nežádoucích osob s platností do 17. 12. 2016 z důvodu soudního vyhoštění z území České republiky. Žalovaný dospěl k závěru, že stěžovatel pobývá na území České republiky neoprávněně, neboť platnost výjezdního příkazu skončila dne 12. 11. 2015. Dne 13. 11. 2015 byl stěžovatel zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) a následně podle odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Dne 14. 11. 2015 vydal žalovaný rozhodnutí o zajištění stěžovatele podle § 124b odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), stanovil dobu zajištění na 90 dnů. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu u městského soudu, který ji rozsudkem ze dne 11. 12. 2015, č. j. 2 A 95/2015 - 18, jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel dne 16. 11. 2015 učinil další prohlášení o mezinárodní ochraně na území. Dne 20. 11. 2015 vydalo Ministerstvo vnitra rozhodnutí, č. j. OAM-178/LE-VL18-VL18-PS-2015, o povinnosti stěžovatele setrvat v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. a), c) zákona o azylu, s nabytím právní moci dne 20. 11. 2015. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji rozsudkem ze dne 4. 1. 2016, č. j. 18 A 13/2015 - 17, jako nedůvodnou zamítl. Jako nedůvodná pak byla rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2016, č. j. 5 Azs 16/2016 - 32, zamítnuta také kasační stížnost stěžovatele proti uvedenému rozsudku.

S ohledem na rozhodnutí Ministerstva vnitra o povinnosti stěžovatele setrvat v zařízení pro zajištění cizinců byl žalovaný povinen na základě § 127 odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců ukončit zajištění stěžovatele podle § 124b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Dne 9. 12. 2015 vydalo Ministerstvo vnitra rozhodnutí, č. j. OAM-178/LE-VL18-VL08-2015, kterým bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno podle § 25 písm. a) zákona o azylu. Uvedené rozhodnutí bylo stěžovateli oznámeno dne 15. 12. 2015, kdy také nabylo právní moci. Stěžovatel tak pozbyl postavení žadatele o mezinárodní ochranu ve smyslu § 2 odst. 5 zákona o azylu.

Žalovaný dne 15. 12. 2015 vydal rozhodnutí, č. j. KRPA-457793-38/ČJ-2015-000022, kterým byl stěžovatel zajištěn, přičemž doba jeho zajištění byla stanovena na 90 dnů ode dne omezení jeho osobní svobody. Žalovaný dospěl k závěru, že bylo dostatečným způsobem prokázáno, že byly splněny podmínky pro zajištění stěžovatele za účelem vycestování podle § 124b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

Proti posledně zmíněnému rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu u městského soudu, který ji rozsudkem ze dne 8. 2. 2016, č. j. 1 A 1/2016 - 47, jako

nedůvodnou zamítl. Proti tomuto rozsudku směřuje kasační stížnost stěžovatele v nyní posuzované věci.

II. Podstatný obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

Stěžovatel napadá rozsudek městského soudu z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel konkrétně namítá, že městský soud a žalovaný nedostatečně posoudili existenci vážné újmy hrozící stěžovateli při jeho vycestování do Alžírska, protože zaujali názor, podle něhož v případě, že již dříve bylo rozhodnuto o možnosti vyhoštění cizince, není třeba v budoucnu, například právě při rozhodování o zajištění cizince, posuzovat možnost vyhoštění či vycestování s ohledem na důvody nově uvedené zajišťovaným cizincem. Stěžovatel v této souvislosti odkázal na rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 20. 11. 2015, č. j. OAM-178/LE-VL18-VL18-PS-2015, ve kterém je mj. uvedeno, že stěžovatel vycestoval z Alžírska v roce 2008 z obavy o život, protože mu hrozí vážné nebezpečí zabití ze strany berberského kmene, který již v rámci krevní msty zabil jeho bratra. Tímto se žalovaný v rozhodnutí vůbec nezabýval, pouze v závěru napadeného rozhodnutí uvedl, že v minulosti byla pravomocně zastavena dvě řízení o mezinárodní ochraně, z čehož dovodil neexistenci hrozící vážné újmy stěžovateli. Podle stěžovatele samotné zastavení řízení o mezinárodní ochraně nepredikuje existenci vážné újmy hrozící žadateli o mezinárodní ochranu. Nelze paušálně odhlížet od nových informací uváděných stěžovatelem. Stěžovatel v žalobě netvrdil, že by předchozí posouzení vycestování byla provedena nesprávně, nebo že je jeho vyhoštění nerealizovatelné, ale to, že žalovaný zcela opomněl aktuální informace o hrozící vážné újmě, které mu byly známy z nedávného rozhodnutí o setrvání v zařízení a ukončeného řízení o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný se v dané věci nezabýval okruhy otázek a splněním podmínek, za kterých správní orgán může rozhodnout o zajištění cizince, jak byly vymezeny v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Zatížil tak své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Stěžovatel dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 236/2015 - 34, přičemž uvedl, že závěry v něm učiněné plně dopadají na nyní projednávanou věc.

Stěžovatel dále namítl, že městský soud se nevypořádal s žalobní námitkou týkající se nezákonné doby zajištění v délce 90 dnů. S ohledem na to, že městský soud není vzhledem k přetíženosti schopen doručovat rozhodnutí ve věci zajištění cizince bezodkladně a doručuje je často až s měsíčním prodlením, není zaručeno právo na periodické přezkoumání důvodů zajištění. Argumentaci městského soudu týkající se periodicity soudního přezkumu zajištění označil stěžovatel za natolik „mimoběžnou“, že způsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Stěžovatel konkrétně popsal problém, který vzniká pozdním doručováním rozsudků soudů, tedy to, že takové rozsudky nabudou právní moci až více než měsíc po datu jejich vydání, přičemž právě až datum jejich právní moci je okamžikem, od kterého běží třicetidenní lhůta pro podání žádosti o propuštění podle § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Soudní přezkum

rozhodnutí o nepropuštění cizince tak zcela logicky může nastat až po vícero měsících od vydání rozhodnutí o zajištění. Uvedený systémově vadný stav lze napravit pouze tak, že žalovaný bude vydávat rozhodnutí o zajištění s kratší dobou trvání, aby zajištěný cizinec mohl dosáhnout přezkumu rozhodnutí o prodloužení zajištění v přiměřeném, tedy přibližně měsíčním intervalu, neboť v případě třicetidenní doby zajištění cizinec nemusí čekat na to, až mu bude doručen rozsudek o žalobě proti rozhodnutí o zajištění a může ihned po vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění napadat takové rozhodnutí žalobou ke správnímu soudu. Stěžovatel k tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2016, č. j. 4 Azs 16/2016 - 29, ve kterém se zdejší soud zabýval obdobnou argumentací a dospěl k závěru o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí správního soudu.

Pro případ, že by Nejvyšší správní soud považoval rozsudek městského soudu v části přezkoumávající dobu zajištění za přezkoumatelný, namítl stěžovatel nesprávné právní posouzení spočívající v tom, že městský soud nepovažoval prodlevy ve svém rozhodování v cizineckých věcech za důvod pro to, aby žalovaný stanovil dobu zajištění v délce přibližně jednoho měsíce. S přihlédnutím k době rozhodování Ředitelství služby cizinecké policie o žádosti o propuštění může k přezkumu takového rozhodnutí fakticky dojít až v době, kdy je již vydáno další rozhodnutí o prodloužení zajištění, což zcela popírá smysl institutu „žádosti o zajištění“ (zjevně míněno „žádosti o propuštění“ ze zařízení podle § 129a zákona o pobytu cizinců - pozn. NSS) či alespoň soudního přezkumu rozhodnutí o nepropuštění ze zajištění.

Stěžovatel dále uvedl, že v případě rozhodování senátů 2 A a 4 A městského soudu jsou prodlevy pravidlem, k čemuž odkázal na několik případů řešených uvedenými senáty. Podle stěžovatele je důvod prodlev, kterým je přetížení soudů ve správním soudnictví ve věcech cizineckého práva, pochopitelný. Nicméně je třeba trvat na tom, aby při vydávání rozhodnutí bylo počítáno také s tímto reálným stavem, aby nedocházelo k porušování práv cizinců.

Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a rovněž rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů a zkoumal při tom, zda

napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu a s ní související námitkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, neboť v případě zjištění její důvodnosti by tato okolnost bez dalšího musela směřovat ke zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci zpět městskému soudu, popř. též ke zrušení rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud rozhodnutí městského soudu ani žalovaného nepřezkoumatelnými neshledal (podrobněji viz níže).

Podle § 124b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie může zajistit na dobu nezbytně nutnou neoprávněně pobývajícího cizince staršího 15 let za účelem jeho vycestování z území, jestliže nevycestoval po pravomocném ukončení řízení ve věci mezinárodní ochrany z území ve lhůtě stanovené výjezdním příkazem nebo ve lhůtě do 30 dnů, nebyl-li cizinci výjezdní příkaz udělen.

Podle § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje

a) uložení nebo vykonání trestu smrti,

b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání,

c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo

d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Otázkou, jaké podmínky musí být splněny, aby správní orgán mohl rozhodnout o zajištění cizince, se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS, ve kterém formuloval tyto právní věty:

„I. Správní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné.

II. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu."

Výše uvedené závěry jsou plně aplikovatelné rovněž na nyní projednávanou věc. Žalovaný byl tedy povinen alespoň předběžně vypořádat také možné důvody znemožňující vycestování ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, pokud mu takové překážky byly známy. Při posouzení, zda žalovaný v tomto ohledu dostál svým povinnostem, je přitom nezbytné vycházet z kontextu celého jeho rozhodnutí. Zároveň je třeba poznamenat, že časový prostor pro řízení o zajištění cizince je velmi omezený, a proto nelze na správní orgán klást požadavek, aby vyhledával a hodnotil informace o možných překážkách vycestování v takovém rozsahu, jak tomu činí správní orgány v rámci samotného vyhoštění či vycestování cizince (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 236/2015 - 34). Správní orgán tedy pro účely zajištění cizince posuzuje důvody znemožňující jeho vycestování toliko obecně a předběžně.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí zrekapituloval stěžovatelovu pobytovou historii na území České republiky. Jeho zajištění předcházelo uložení trestu vyhoštění, zajištění Policií České republiky dne 13. 11. 2015, zajištění za účelem vycestování dne 14. 11. 2015 a uložení povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců dne 20. 11. 2015. Stěžovatel učinil v posledním čtvrtletí roku 2015 dvakrát prohlášení o mezinárodní ochraně. Dne 14. 10. 2015 bylo zastaveno řízení o udělení mezinárodní ochrany stěžovateli dle § 25 písm. d) zákona o azylu. Dne 9. 12. 2015 bylo další řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno podle § 25 písm. a) zákona o azylu, tedy pro zpětvzetí žádosti. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný připomněl také vyjádření stěžovatele za přítomnosti advokáta a tlumočníka ze dne 14. 11. 2015. Stěžovatel mimo jiné uvedl, že si je vědom toho, že dne 17. 6. 2015 nabyl právní moci rozsudek, kterým mu byl uložen trest vyhoštění na dobu 18 měsíců. Jako překážku vycestování z České republiky stěžovatel uvedl soužití s družkou, dále že v České republice žije jeho bratr s rodinou, v Alžírsku nic nevlastní a nemá tam žádné vazby, zázemí ani kontakty, žije tam jeho matka, se kterou však není v kontaktu. V ČR páchal trestnou činnost, ale nechtěl se k tomu vyjadřovat, finanční prostředky na další pobyt, vycestování či složení finanční záruky (např. 100 000 Kč) má. Z vyjádření nevyplývá, že by stěžovatel jakkoliv zmínil své obavy z krevní msty ze strany berberského kmene.

V rámci zhodnocení překážek vycestování stěžovatele žalovaný konstatoval, že mu je z běžné praxe známo, že v případě stěžovatele existuje reálný předpoklad realizace výkonu vycestování z území České republiky, a to ve stanovené době trvání zajištění, neboť v daném případě neexistuje překážka trvalejší povahy, která by bránila cizince z území vyhostit. Žalovaný v této věci hodnotil nashromážděné materiály, které si z moci úřední opatřil, a zároveň vycházel ze skutečností sdělených stěžovatelem dne 14. 11. 2015, kdy stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti nasvědčující nemožnosti realizace jeho vycestování. Žalovaný posoudil rovněž rodinné a soukromé poměry a zdravotní stav stěžovatele. Dále uvedl, že nelze přehlédnout, že se stěžovatelem byla pravomocně ukončena řízení o udělení mezinárodní ochrany, a to zastavením řízení, což rovněž nasvědčuje tomu, že důvod znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců není dán.

Je třeba uvést, že z tvrzení stěžovatele nevyplynuly žádné individuální skutečnosti nasvědčující tomu, že v zemi původu utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy. Tvrzení, že stěžovatel vycestoval z Alžírska v roce 2008 z obavy o svůj život, protože mu hrozí vážné nebezpečí zabití ze strany berberského kmene, který již v rámci krevní msty zabil jeho bratra, stěžovatel poprvé uvedl až v žalobě, nikoli tedy v souvislosti se svými předchozími tvrzeními před žalovaným, ale v návaznosti na odůvodnění rozhodnutí Ministerstva vnitra o povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců ze dne 20. 11. 2015. Uvedené žalobní tvrzení je přitom zcela obecné a stěžovatel jej nijak podrobněji nerozvedl. Za těchto okolností nelze žalovanému vytýkat, jestliže se při rozhodování o zajištění cizince za účelem vycestování nezabýval tvrzením, jež vyšlo najevo v řízení vedeném Ministerstvem vnitra a které stěžovatel zřejmě nepovažoval za natolik podstatné, aby jej sdělil také žalovanému. Ačkoliv je řízení o zajištění cizince zahajováno z moci úřední (*ex offo*), nelze zcela rezignovat na požadavek, aby byl cizinec ve své věci aktivní a přesvědčivým způsobem tvrdil, že v jeho případě existuje překážka bránící vydání rozhodnutí o jeho zajištění, resp. správnímu vyhoštění či vycestování, případně o tom nabídl důkazy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 9 As 142/2012 - 21).

Stěžovateli nelze přisvědčit v ani v tom, že by žalovaný a městský soud učinili paušální závěr, podle kterého bylo-li v minulosti vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění, není v budoucnu třeba posuzovat možnost vyhoštění či vycestování a zohlednit při tom nové skutečnosti uváděné cizincem. Stejně tak žalovaný ani městský soud nevyslovili, že zastavení řízení o mezinárodní ochraně bez dalšího predikuje neexistenci vážné újmy hrozící žadateli o mezinárodní ochranu. Tato tvrzení nemají oporu v rozhodnutí žalovaného ani v rozsudku městského soudu. Z jejich odůvodnění je naopak zřejmé, že se žalovaný a městský soud zabývali konkrétními skutkovými okolnostmi, aniž by jakkoliv paušalizovali vzájemné souvislosti různých správních řízení, jež byla se stěžovatelem vedena.

Jako nepřiléhavý hodnotí Nejvyšší správní soud odkaz stěžovatele na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 236/2015 - 34. V něm se zdejší soud zabýval případem cizince - státního příslušníka Irácké republiky, který byl zajištěn za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, přičemž se jednalo o jeho první zajištění na území České republiky. Při podání vysvětlení u správního orgánu rozhodujícího o zajištění cizinec uvedl, že se nemůže vrátit do země původu (Iráku) z důvodu válečného stavu, před svým odchodem bydlel v Mosulu, který byl napaden a obsazen tzv. Islámským státem, při bojích byl zraněn a spolu s rodinou musel vnitřně přesídlit do Bagdádu. Správní orgán se v uvedené věci opomněl tvrzeními cizince a překážkami jeho vycestování zabývat, neboť pouze uvedl, že je mu z běžné praxe známo, že v případě cizince existuje reálný předpoklad realizace výkonu jeho vyhoštění z území členských států Evropské unie, a to ve stanovené době trvání zajištění, neboť v daném případě neexistuje překážka trvalejší povahy, která by zabraňovala cizince z území členských států vyhostit. Je tedy zřejmé, že skutkové okolnosti a rovněž rozsah posouzení překážek vycestování byly v uvedeném případě zcela odlišné od nyní projednávané věci.

Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalovaný a městský soud dostatečně a přezkoumatelně posoudili důvody znemožňující vycestování stěžovatele ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že námitku stěžovatele spočívající v nedostatečném posouzení nebezpečí vážné újmy neshledal důvodnou.

Stěžovatel dále namítal nezákonnost doby trvání zajištění, neboť s ohledem na přetíženost a neschopnost městského soudu bezodkladně doručovat rozhodnutí o žalobách proti rozhodnutí o zajištění, neumožňovala doba stanovená žalovaným periodický soudní přezkum důvodů zajištění. Stěžovatel namítl rovněž nepřezkoumatelnost posouzení této otázky městským soudem.

Obdobnou žalobní námitkou se městský soud zabýval na straně 6 napadeného rozsudku. Sám stěžovatel v kasační stížnosti právní posouzení městského soudu citoval a polemizoval s vyslovenými závěry a jejich zákonností, což by zřejmě nebylo možné, pokud by toto posouzení bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů. Rozsudkem ze dne 11. 3. 2016, č. j. 4 Azs 16/2016 - 29, Nejvyšší správní soud zrušil pro nepřezkoumatelnost rozhodnutí městského soudu, který se mj. nevypořádal s obdobnou žalobní námitkou, neboť její jádro týkající se délky doby doručování rozhodnutí městského soudu zůstalo bez odpovědi. Oproti tomu v nyní projednávané věci se městský soud podstatou námitky, byť ve stručnosti, zabýval, když konstatoval, že mu není zcela zřejmé, jakou konkrétní roli v periodicitě soudního přezkumu hraje právě doba zajištění, považovaná stěžovatelem za nezákonnou. Ten sice v žalobě poukázal na tři případy, kdy byly rozsudky městského soudu doručeny cizincům po delší době než jeden měsíc, avšak nepředestřel žádné argumenty, jak danou situaci opožděného doručování soudních rozhodnutí řeší kratší doba zajištění konkrétního cizince. Ve vztahu k odkazu stěžovatele na aplikovatelnost závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2012, č. j. 7 As 97/2012 - 26, publ. pod. č. Sb. NSS 2780/2013, městský soud konstatoval, že rozhodnutí se vztahuje k již neúčinné právní úpravě a je neaktuální. V této souvislosti pak pojednal o právní úpravě účinné v rozhodné době. Nejvyšší správní soud tedy ani v tomto ohledu neshledal rozsudek městského soudu nepřezkoumatelným. Proto se dále zabýval jeho zákonností.

Podle § 124b odst. 4 zákona o pobytu cizinců stanoví policie v rozhodnutí o zajištění dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy vycestování cizince. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy vycestování cizince z území, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem vycestování je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení.

Podle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců nesmí doba zajištění překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody. Podle odst. 3 citovaného ustanovení nesmí doba trvání zajištění překročit v souhrnu 545 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody.

Podle článku 15 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 16. 12. 2008 2008/115/ES, o společných normách a postupech v členských státech při

navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návratová směrnice“), musí jakékoliv zajištění trvat co nejkratší dobu, a pouze dokud jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění. Podle odst. 5 citovaného článku zajištění trvá, dokud trvají podmínky uvedené v odstavci 1 a dokud to je nezbytné pro zajištění úspěšného vyhoštění. Každý členský stát stanoví omezenou dobu trvání zajištění, jež nesmí přesáhnout dobu šesti měsíců. Podle odst. 6 citovaného článku členské státy nesmějí prodloužit dobu uvedenou v odstavci 5, s výjimkou prodloužení o omezenou dobu nepřesahující dalších dvanáct měsíců v souladu s vnitrostátním právem v případech, kdy je pravděpodobné, že doba potřebná pro úkony směřující k vyhoštění budou přes jejich řádné úsilí delší z důvodu nedostatečné spolupráce dotčeného státního příslušníka třetí země nebo zpoždění při získávání nezbytných dokladů ze třetích zemí.

Stěžovatel dovozoval nezákonnost doby zajištění mj. ze závěrů učiněných v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2012, č. j. 7 As 97/2012 - 26, publ. pod. č. 2780/2013 Sb. NSS. Uvedené rozhodnutí bylo činěno na podkladě již neúčinné právní úpravy, konkrétně § 200o a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), ve znění účinném do 31. 12. 2013. Tehdy o žalobách proti rozhodnutí o propuštění cizince neměly soudy stanovenu konkrétní lhůtu k rozhodnutí, když podle § 200u odst. 1 o. s. ř. byly povinny projednat návrh *„přednostně a s největším urychlením“*. Řízení před soudem pak prokazatelně trvala dva a více měsíců, což bylo v rozporu s požadavkem pravidelnosti soudního přezkumu zajištění ve smyslu článku 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášené sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb. (*„Každý, kdo byl zbaven svobody zatčením nebo jiným způsobem, má právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné.“*; úmluva dále jako „Evropská úmluva“), a související judikaturou Evropského soudu pro lidská práva. Na to zareagoval Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku, přičemž jeho právní názor byl shrnut do následujících právních vět, publikovaných ve Sbírce rozhodnutí NSS:

„I. Pokud soud ve správním soudnictví přezkoumává rozhodnutí o zajištění cizince [§ 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky], je povinen se k žalobní námitce zabývat otázkou účinnosti prostředků ochrany práv cizince podle § 200o až § 200u o. s. ř.

II. Jestliže řízení ve věci prostředků ochrany práv cizinců podle § 200o až § 200u o. s. ř. pravidelně trvají dva a více měsíců, aniž jsou k tomu důvody na straně samotných zajištěných cizinců (zejména jimi způsobené obstrukce), je třeba, aby správní orgány stanovovaly v rozhodnutích o zajištění [§ 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky] takové lhůty pro trvání zajištění, aby byla v nejvýše zhruba měsíčních intervalech zajištěna možnost účinného soudního přezkumu důvodů takového zajištění.“

S účinností zákona č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva (dále jen „novela č. 303/2013 Sb.“), došlo ke sjednocení postupu při zajištění cizince a jeho propuštění ze zajištění tak, že nadále je příslušným orgánem nejprve policie a následný přezkum soudem je zajištěn prostředky správního soudnictví podle soudního řádu správního (k tomu blíže např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2015, č. j. 4 Azs 99/2015 - 26). Zároveň byl novelou č. 303/2013 Sb. zaveden institut žádosti o propuštění ze zařízení podle § 129a zákona o pobytu cizinců, o které policie rozhodne bez zbytečného odkladu. Podle § 126

písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie povinna neprodleně po zajištění poučit cizince o možnosti podat žádost o propuštění ze zařízení. Policie cizince rovněž poučuje o možnosti podat žalobu ve správním soudnictví proti rozhodnutí o zajištění anebo nepropuštění ze zařízení. Soud musí o žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince nebo proti rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení rozhodnout podle § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců do 7 pracovních dnů. Soud vyhotoví své rozhodnutí a učiní potřebná opatření k doručení stejnopisu rozsudku cizinci do vlastních rukou bez zbytečného odkladu (§ 54 odst. 3 *in fine* s. ř. s.). Podle § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců je cizinec oprávněn podat žádost o propuštění ze zařízení nejdříve po uplynutí 30 dní od nabytí právní moci rozhodnutí o zajištění, rozhodnutí o prodloužení doby zajištění cizince nebo rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení, nepodal-li žalobu proti takovému rozhodnutí, nebo nejdříve po uplynutí 30 dní od právní moci posledního rozhodnutí o jeho žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby zajištění cizince nebo proti rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení. Policie je rovněž povinna podle § 126 písm. a) zákona o pobytu cizinců po celou dobu zajištění cizince zkoumat, zda trvají důvody zajištění.

Z uvedeného je zřejmé, že mechanismus pravidelného soudního přezkumu důvodů zajištění je podle současné právní úpravy nastaven způsobem zcela odlišným, než který byl posuzován v citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu. Proto jeho závěry není bez dalšího možné aplikovat v rámci rozhodování o zajištění cizince a jeho přezkumu ve správním soudnictví podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2014, což správně posoudil již městský soud v napadeném rozsudku.

V nyní projednávané věci je třeba zdůraznit, že je přezkoumáváno rozhodnutí o zajištění stěžovatele za účelem vycestování podle § 124b zákona o pobytu cizinců, nikoliv postup správního orgánu podle § 129a zákona o pobytu cizinců. Případné průtahy při vyhotovování a doručování rozsudků městského soudu by, z hlediska periodicity soudního přezkumu zajištění cizince, mohly mít dopad toliko ve vztahu ke lhůtě pro uplatnění žádosti o propuštění ze zařízení. Nedostatky v pravidelnosti soudního přezkumu mohou totiž vzniknout teprve tehdy, pokud cizinec nebude moci podat žádost podle § 129a zákona o pobytu cizinců ve lhůtě, jež umožňuje účinný soudní přezkum zákonnosti zajištění v jeho průběhu. Právě tato lhůta je svou podstatou významná pro posouzení pravidelnosti soudního přezkumu zákonnosti zajištění. Uvedené naopak *a priori* neplatí pro délku doby zajištění stanovenou správním orgánem podle § 125 odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců, resp. podle článku 15 odst. 5 a 6 návratové směrnice, pro jejíž určení je zásadní kritérium předpokládané složitosti přípravy vycestování cizince (resp. vyhoštění či předání nebo průvozu). Jak již bylo uvedeno, výklad předestřený stěžovatelem, podle kterého by pro stanovení doby zajištění mělo být stěžejní kritérium pravidelného soudního přezkumu, nelze za aktuálně platného a účinného právního stavu přijmout, a to ani ve světle závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2012, č. j. 7 As 97/2012 - 26, publ. pod. č. 2780/2013 Sb. NSS.

Pokud by zajištěný cizinec podal žádost o propuštění ze zařízení dříve než po uplynutí lhůty podle § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, s odůvodněním, že lhůta neumožňuje účinný a pravidelný soudní přezkum, nelze *a priori* vyloučit, že by správní

orgán žádost s ohledem na čl. 5 odst. 4 Evropské úmluvy musel věcně projednat, ačkoliv by nebyla splněna podmínka uplynutí lhůt dle citovaného ustanovení.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že posouzení, zda je zaručen pravidelný soudní přezkum v souladu s článkem 5 odst. 4 Evropské úmluvy, jakou roli v tomto ohledu hraje žádost o propuštění ze zařízení a lhůta pro její podání podle § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců a jakým způsobem by mělo být řešeno systémové nedodržování periodicity soudního přezkumu zákonnosti zajištění v jeho průběhu, bylo-li by postaveno najisto, nemůže být předmětem soudního přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince podle § 124b zákona o pobytu cizinců. Soudy ve správním soudnictví se jí mohou zabývat tehdy, budou-li přezkoumávat postup správního orgánu právě ve věci žádosti o propuštění ze zařízení. S ohledem na uvedené Nejvyšší správní soud neshledal pochybení na straně městského soudu, který v napadeném rozsudku uvedl, že není zřejmé, jakou roli hraje doba zajištění v periodicitě soudního přezkumu důvodů zajištění, a že stěžovatel neozřejmil, jak by jím uvedenou situaci opožděného doručování řešila kratší doba zajištění stěžovatele.

Nejvyšší správní soud tak neshledal důvodnou ani námitku stěžovatele spočívající v nezákonnosti doby zajištění, která měla ohrozit pravidelní soudní přezkum důvodů zajištění.

IV. Závěr a náklady řízení

Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel úspěch neměl a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nad rámec běžné činnosti nevznikly, takže mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 13. května 2016

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu